Ponad 6 bilionów złotych aktywów powiązanych ze wskaźnikiem WIBOR, tysiące toczących się postępowań i pytania o granice sporów dotyczących kredytów o zmiennym oprocentowaniu. To najważniejsze tematy debaty zorganizowanej wokół raportu Instytutu Sobieskiego, podczas której eksperci, przedstawiciele sektora finansowego i świata nauki analizowali potencjalne skutki podważania WIBOR-u dla polskiej gospodarki.

Otwierając debatę, **Leszek Skiba**, Prezes Instytutu Sobieskiego, zwrócił uwagę, że dyskusja o WIBOR-ze nie dotyczy wyłącznie relacji pomiędzy bankami a kredytobiorcami. Jego zdaniem stawką w tej debacie jest również stabilność systemu finansowego oraz zdolność gospodarki do pozyskiwania finansowania dla inwestycji i rozwoju. Podkreślił, że celem raportu było przedstawienie możliwych konsekwencji ekonomicznych i prawnych w szerszej perspektywie oraz stworzenie przestrzeni do merytorycznej debaty o skutkach podważania wskaźników referencyjnych dla całego rynku.

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].

> *Podważanie WIBOR jest niebezpieczne dla całego rynku finansowego. Może prowadzić do wzrostu marż i gdy stopy będą spadać nie będziemy tego widzieć w kosztach obsługi kredytu. To jest niebezpieczne dla polskiej gospodarki. Dziś ryzyko prawne podważenia umów kredytowych opartych na WIBOR w sądach jest niskie, ale trzeba wyjaśniać, jak negatywna dla polskiej gospodarki byłaby zmiana linii orzeczniczej w sądach* – Leszek Skiba, Prezes Instytutu Sobieskiego.

Jednym z najczęściej powracających tematów była rzeczywista skala sporów dotyczących WIBOR-u. Jak wskazał **Tadeusz Białek**, liczba spraw sądowych pozostaje niewielka w porównaniu z wielkością rynku kredytów hipotecznych.

> „Mimo agresywnego marketingu klienci widzą, że nie ma żadnych wyroków prawomocnych podważających wskaźnik i że szanse na jego skuteczne zakwestionowanie są niewielkie” – podkreślił prezes Związku Banków Polskich.

Uczestnicy debaty zwracali uwagę, że obecne orzecznictwo nie wskazuje na ryzyko powtórzenia scenariusza znanego z kredytów frankowych. W dyskusji podkreślano również, że liczba aktywnych pozwów pozostaje bardzo mała na tle ponad 1,5 miliona czynnych umów kredytów hipotecznych.

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].

Debata wokół WIBOR-u w PAP. Podważanie WIBOR-u może oznaczać istotne ryzyko dla sektora finansowego i gospodarki

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].

Wyrok TSUE ważnym punktem odniesienia

Dużo miejsca poświęcono lutowemu wyrokowi Trybunału Sprawiedliwości UE, który zdaniem wielu uczestników uporządkował kwestie związane z oceną wskaźników referencyjnych w sporach konsumenckich.

Paweł Szczęśniak z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej zwracał uwagę, że znaczenie wyroku wykracza poza samą debatę o WIBOR-ze.

> „Dla nas ten wyrok stabilizuje problematykę WIBOR” – ocenił.

Ekspert podkreślał, że Trybunał wyznaczył granice obowiązków informacyjnych banków oraz potwierdził, że sama metodologia tworzenia nadzorowanego wskaźnika referencyjnego nie może być dowolnie kwestionowana w postępowaniach cywilnych.

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].

Stawką jest nie tylko sektor bankowy

Autorzy raportu wskazują, że znaczenie WIBOR-u dla polskiej gospodarki jest znacznie szersze niż rynek kredytów hipotecznych. Wskaźnik stanowi punkt odniesienia dla aktywów finansowych o wartości przekraczającej 6 bilionów złotych, obejmujących m.in. kredyty, obligacje i inne instrumenty finansowe.

Według **Tomasza Pawlonki** z Warszawskiego Instytutu Bankowości skutki potencjalnego podważania takich umów należałoby analizować również przez pryzmat zdolności banków do finansowania gospodarki.

> „Nie płaczemy nad każdą złotówką ubytku wyniku finansowego sektora bankowego, ale trzeba pamiętać, że jedna złotówka wyniku finansowego to mniej więcej sześć do ośmiu złotych kredytu, który nie trafi do gospodarki” – mówił.

W trakcie debaty wskazywano, że ograniczenie możliwości finansowania inwestycji mogłoby wpływać na tempo rozwoju gospodarczego, szczególnie w okresie zwiększonego zapotrzebowania na kapitał dla przedsiębiorstw i projektów infrastrukturalnych.

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].

Debata wokół WIBOR-u w PAP. Podważanie WIBOR-u może oznaczać istotne ryzyko dla sektora finansowego i gospodarki

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].

Debata wokół WIBOR-u w PAP. Podważanie WIBOR-u może oznaczać istotne ryzyko dla sektora finansowego i gospodarki

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].

Nowe wskaźniki, stare pytania

Uczestnicy debaty odnieśli się także do trwającej reformy wskaźników referencyjnych i planowanego zastąpienia WIBOR-u przez PolSTR. Zdaniem ekspertów funkcjonowanie obu wskaźników opiera się na tych samych europejskich regulacjach, dlatego obecne orzecznictwo będzie miało znaczenie również dla przyszłości nowego benchmarku.

Z kolei **Kazimierz Kleina**, przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Publicznych Senatu RP, wyraża przekonanie, że proces przechodzenia na nowy model referencyjny będzie przebiegał bez zakłóceń, a przyjęte rozwiązania są bardziej przejrzyste i oparte na rzeczywistych transakcjach rynkowych.

Potrzeba stabilnych reguł gry

Debata pokazała, że spór wokół WIBOR-u wykracza daleko poza relacje między

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].

bankiem a kredytobiorcą. Uczestnicy byli zgodni, że przewidywalność prawa, stabilność instytucji finansowych oraz zaufanie do obowiązujących reguł pozostają fundamentem rozwoju gospodarczego.

Jak podkreślał Tomasz Pawlonka „Nie fundujmy sobie jako kraj dodatkowego ryzyka. Przedsiębiorcy i inwestorzy wskazują stabilność oraz przewidywalność prawa jako podstawowy warunek inwestowania.”

Wnioski płynące z raportu i debaty wskazują, że obecna skala sporów sądowych pozostaje ograniczona, jednak ze względu na znaczenie WIBOR-u dla rynku finansowego potencjalne skutki jego masowego podważania powinny być analizowane nie tylko z perspektywy pojedynczych umów kredytowych, lecz także bezpieczeństwa całej gospodarki.

Zapraszamy do zapoznania się z pełną wersją raportu: Wpływ podważania stawki referencyjnej WIBOR na stabilność sektora finansowego oraz na gospodarkę Polski – Instytut Sobieskiego

Materiał pobrany ze strony Instytutu Sobieskiego, sobieski.org.pl[autor].